

Tips voor taal

1. Reageer op de taal van je kind

Reageer direct vol belangstelling op de taal van je kind. Dit kan door woorden, maar ook door handelingen. Doe mee en speel mee met het kind. Imiteer wat je kind doet, probeer te begrijpen wat je kind zegt. En doe wat hij in het spel vraagt of zegt.

Zegt je kind: “paardje lopen” laat het paardje dan lopen.

2. Help je kind om initiatieven te nemen

Voor het leren van taal is het belangrijk dat je kind zelf initiatieven neemt.

Dat betekent dat het goed is als je kind als eerste begint met praten over iets of begint met spelen. Door zelf aan het woord te zijn, kan je kind goed oefenen met taal. Uit jouw reactie kan je kind merken of je hem begrepen hebt.

Bovendien weet je zeker dat het onderwerp van het gesprek ook de belangstelling heeft van je kind. Je sluit dan namelijk aan bij de beleving van je kind en dat is belangrijk voor de taalontwikkeling.

Soms heeft een kind hulp nodig om het initiatief te nemen.

- Geef je kind de tijd om te beginnen met praten. Neem niet te snel het woord.
- Je hoeft natuurlijk niet eindeloos te wachten. Soms kun je een kind op weg helpen als je merkt dat hij een woord niet weet.
- Help je kind om ergens om te vragen
- Houd de gesprekken met je kind zo natuurlijk mogelijk. Praat om de beurt en reageer op je kind. Pas je aan aan de lengte van de beurt van je kind en aan zijn tempo.

3. vertellen en benoemen

Om goed te leren praten is het belangrijk dat je kind taal hoort.

Benoem wat je kind doet. “je bent een mooie toren aan het bouwen”. Imiteer wat je kind zegt en voeg een woord of een gebaar toe. Je kind zegt: “toren bouwen” en jij zegt: “je bent een hele grote toren aan het bouwen”

Maak de zinnen van je kind iets langer, maar niet te lang. Als je de zinnen net iets langer maakt, kan je kind ze begrijpen en nadoen. Als je zinnen erg lang zijn, kan je kind dat niet.

Vertel wat je doet. Benoem je handelingen en de voorwerpen die je gebruikt.

Eenvoudige dagelijkse werkzaamheden zitten “vol met taal”. Koken, afwassen, klusjes doen, baby verschonen. alles is interessant en kan met taal worden omkleed.

Onderneem samen activiteiten en praat erover.

Geef je kind ook kleine opdrachten.

4. Maak gebruik van routines

Routines zijn gebeurtenissen die steeds in dezelfde volgorde herhaald worden.

Er zijn verschillende soorten routines:

- **Sociale routines:** dit zijn sociale activiteiten die zich altijd volgens een vast patroon voltrekken. Op stap gaan, een verjaardag vieren.
- **Contactspelletjes of routines met speelgoed:** dit zijn spelen die vaak volgens een vast patroon verlopen. Kiekeboe spelen, damespaard, ik ga je pakken, spelen met poppen, dieren of auto's.
- **Dagelijkse routines:** naar bed gaan, in bad gaan, tanden poetsen enz.

Liedjes zijn ook voorbeelden van routines. Gebruik ze vaak en ondersteun met gebaren.

De voorspelbaarheid van routines helpt je kind bij het begrijpen van taal.

Herhaling van routines helpt je kind bij het begrijpen van taal, maar ook bij het zeggen van de woorden die bij de routine horen.

Start elke keer hetzelfde, zorg er voor dat je kind een beurt krijg, herhaal de routines regelmatig en eindig altijd op dezelfde manier.

5. Lees voor en zing

- Lees, liefst elke dag, een boekje voor. Soms kan dat een heel boekje zijn, soms is praten over een of twee plaatjes al voldoende. Het is niet belangrijk dat u precies voorleest wat er staat. Het gaat er vooral om dat je samen met het boekje bezig bent. Voorlezen is namelijk het meest effectief als het interactief is. Als u hier meer over wilt weten, kunt u een folder met voorleestips krijgen op het consultatiebureau of via de logopedist.

Lees het boekje eerst een keer voor. Praat er daarna samen met uw kind over. Laat je kind meeververtellen. Stel vragen aan je kind over wat er gebeurt in het verhaal.

- Het lidmaatschap van de bibliotheek is gratis voor kinderen tot en met 18 jaar. Ook op internet kun je digitale boekjes vinden die je samen kunt bekijken en waar je samen over kunt praten.
- Gebruik CD's/DVD's met liedjes in de moedertaal van je kind. Liedjes kun je op allerlei momenten gebruiken, bv. ook in de auto. Gebruik hierbij gebaren om dingen uit het liedje uit te beelden. Dit helpt je kind om de teksten te begrijpen. Op internet kun je veel filmpjes vinden met kinderliedjes. Hiermee kun je zelf ook oefenen met de gebaren.

6. Kwartier spelen

Neem iedere dag tijd om met je kind te spelen.

Spelen is voor kinderen een goede manier om meer taal te leren. Je kunt op heel veel verschillende manieren spelen: in de zandbak, met de duplo, met een serviesje, met auto's enzovoort.

Je kan samen bouwen, maar ook net doen alsof je samen koffie gaat drinken.

Het is belangrijk dat je kind het spel leuk vindt. Het is ook belangrijk dat je kind het initiatief kan nemen in het spel. Zo leert het een goed beurtgedrag.

7. Vragen stellen

Stel vragen om het gesprek op gang te brengen.

Je kunt makkelijke vragen stellen, zoals keuzevragen of ja/nee-vragen:

- Wil je water of thee?
- Wil je drinken?

Als je kind al meer dingen kan begrijpen, kun je ook moeilijkere vragen stellen.

- Waar is papa?
- Waarom wil het paardje weg?

Teveel vragen stellen is niet goed. geef je kind tijd om de vragen te beantwoorden.

Vermijd ook vragen die het gesprek stil leggen. Dit zijn vragen die:

- De kennis van je kind testen. (wat is dat? Zeg eens...?)
- Te moeilijk zijn om te beantwoorden.
- Niets te maken hebben met waar je kind belangstelling voor heeft.
- Zichzelf beantwoorden. (Dat is een paard, he?)

8. Ga op ooghoogte zitten met je kind

Door op ooghoogte te gaan zitten tijdens het spelen en praten met je kind, kun je beter zien waar je kind naar kijkt. Zo kun je ontdekken waar je kind belangstelling voor heeft en daarbij aansluiten. Ook leg je op deze manier een goede basis voor echt contact met je kind.

- Kijk je kind aan als hij iets wil zeggen. Hierdoor toon je belangstelling en moedig je je kind aan om te spreken. Luister naar wat je kind wil zeggen. Hierdoor kun je ontdekken wat hij wil zeggen en kun je een gesprek voeren over wat je kind werkelijk bezig houdt.
- Aansluiten bij de belevingswereld van je kind is een belangrijke voorwaarde voor contact met je kind. Hierdoor houd je zijn aandacht langer vast. Door te reageren op wat je kind interessant vindt, vergroot je de kans op een gesprekje met je kind. Geef je kind de tijd om iets te zeggen, val je kind niet te snel in de rede en vul niet in wat je denkt dat je kind wil zeggen. Begin niet zomaar over een ander onderwerp dat jij interessanter vindt.

9. Praat tegen je kind en geef het goede voorbeeld

Praat niet te moeilijk of te makkelijk tegen het kind.

Zorg ervoor dat de dingen die je zegt passen bij wat je kind kan begrijpen.

Blijf wel correcte zinnen maken. Het goede voorbeeld is nodig om de taal goed te kunnen leren.

Praat ook niet te snel tegen je kind. Herhaal woorden of zinnen.

Herhalen is heel belangrijk voor het leren van taal. Herhaal! Herhaal! Herhaal!

Stimuleer je kind om worden juist uit te spreken, maar verbeter je kind niet expliciet. (dus als je kind zegt "toet" in plaats van "pannenkoek", zeg je niet: "dat is fout, zeg eens pannenkoek", maar je herhaalt wat je kind zegt, maar dan goed: "dat is een pannenkoek")

Dwing je kind niet een woord goed uit te spreken. Probeer telkens het goede voorbeeld te geven.

Je zult zien dat je kind het goede voorbeeld over gaat nemen.